

Cultuuronderwijs met hoofd, hart en handen

CultuurCompaan adviseert, informeert en inspireert iedereen die met hoofd, hart en handen werkt aan cultuuronderwijs.

Leergebied Kunst & Cultuur in het nieuwe onderwijscurriculum

Het huidige curriculum is niet meer actueel. Daarom worden de kerndoelen en eindtermen herzien. Dit draagt bij aan een betere doorstroming van basis- naar voortgezet onderwijs en bevordert de samenhang tussen vakken. Tevens zorgt deze wijziging ook voor een minder overladen lesprogramma en biedt het leraren meer ruimte voor eigen invulling. Het nieuwe onderwijscurriculum bestaat uit negen leergebieden.

In het leergebied **Kunst & Cultuur** staat (de ontwikkeling van) het artistiek-creatief vermogen van de leerling centraal. Er is een samenhangend curriculum geformuleerd dat gebaseerd is op 'maken', 'meemaken' en 'betekenis geven'. 'Maken' richt zich op de praktijk van de verschillende kunstdisciplines. 'Meemaken' is gericht op de kennismaking met professionele uitingsvormen van kunst en cultuur. Door middel van educatie geven we betekenis aan de kunstervaring. De educatie heeft verschillende vormen en wordt uitgevoerd door een externe professional en/of de leerkracht.

De kennis en vaardigheden van de verschillende (kunst)vakken, zoals beeldende vorming, muziek, dans, theater en cultureel erfgoed blijven behouden. Bij beide (werk)vormen wordt meer aandacht besteed aan betekenis geven.

Vanaf schooljaar 2021-2022 worden scholen gevraagd het nieuwe curriculum te toetsen in de praktijk. Hierover wordt verslag uitgebracht aan de Tweede Kamer, waarna advies volgt over de (datum van) invoering van het nieuwe curriculum.

Het 'maken' is meer dan de huidige kerndoelen gericht op artistieke expressie en ontwikkeling van creativiteit. Leerlingen leren kijken en luisteren, laten zich inspireren, leren experimenteren met materialen en middelen, zetten door, gebruiken hun verbeeldingskracht, ontwikkelen technieken en vaardigheden en reflecteren op het werk- en leerproces. De artistieke ontwikkeling van de leerling is niet los te zien van het creatieve proces dat de leerling keer op keer doorloopt.

Bij het 'meemaken' ervaren leerlingen dat kunst en cultuur onlosmakelijk verbonden zijn met het bestaan. Ze zijn onderdeel van hun identiteit en kunnen bijdragen aan wie ze zijn. De leerlingen komen in aanraking met kunst- en cultuurhistorische context, de functies van kunst en beleven kunst en erfgoed in de kunstzinnige context binnen en buiten school. Ze leren uitingen van kunst en cultuur bevragen, betekenis geven en waarderen. Ze leren zich te verhouden tot kunst en cultuur, reflecteren op hun eigen voorkeuren en ontdekken dat meningen kunnen variëren.

Het nieuwe curriculum

Meer informatie over de invulling van het leergebied Kunst & Cultuur in het nieuwe curriculum? Kijk dan op de [website](#) van CultuurCompaan.

(Mee)maken en betekenis geven

“ Nieuw is ook dat leerlingen verbanden leren leggen tussen 'maken en betekenis geven' en 'meemaken en betekenis geven' waardoor de praktijk en theorie meer in balans zijn. De professionele kunst is het uitgangspunt. Leerlingen leren deze te gebruiken als bron van inspiratie tijdens het maakproces. ”

Door de technologische ontwikkelingen ontstaan er andere toepassingsmogelijkheden en nieuwe vormen van kunst. Leerlingen maken kennis met nieuwe media en digitale technologie als middel om kunst te maken. Dit is een verbreding ten opzichte van de huidige kerndoelen en is tevens een manier om nieuwe media-uitingen beter te interpreteren. In toenemende mate werken kunstenaars (weer) samen met wetenschappers rond grote thema's. Ze problematiseren onderwerpen, inspireren elkaar, leren van elkaars denk- en werkwijzen en/of werken samen aan oplossingen. Die samenwerking kan leiden tot verrassende inzichten of vernieuwingen. Dit heeft geleid tot aandacht voor nieuwe maak- en ontwerpprocessen op het snijvlak van disciplines rond mondiale thema's en actuele vraagstukken. Dit is een nieuw onderdeel van het [curriculum](#).

Scenario's cultuuronderwijs

Om scholen zo goed mogelijk voor te bereiden op het leergebied **Kunst & Cultuur** in het nieuwe onderwijscurriculum, werkt CultuurCompaan vanaf 2021 met vier scenario's voor cultuuronderwijs. Bekijk [hier](#) het filmpje over de scenario's.

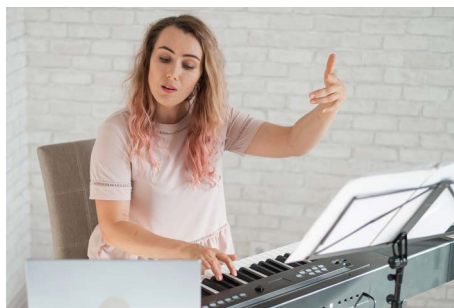
Doelen

- Curriculumvernieuwing en visievorming
- Kansengelijkheid in de leer- en leefomgeving
- Professionalisering

Scholen bepalen zelf hun ambities voor cultuureducatie en kiezen een start- en ambitiescenario die het beste aansluiten op de visie en de situatie van de school.

Elk scenario omschrijft vijf gebieden

- visie
- professionalisering
- programma
- samenwerking
- (co)financiering

Scenario A

Komen en gaan
De cultuuraanbieder staat centraal

Scenario B

Vragen en aanbieden
De visievorming en de cultuurcoördinator staan centraal

Scenario C

Leren en ervaren

Het schoolteam en de samenwerking staan centraal

Scenario D

Eigenaarschap en integratie

Het borgen en verankeren staat centraal

Ondersteuning CultuurCompaan

CultuurCompaan ondersteunt scholen bij de keuze voor een start- en ambitiescenario via een oriënterend of voortgangsgesprek.

Tijdens dit gesprek...

- ... wordt in kaart gebracht wat de school nu aan cultuureducatie doet.
- ... wordt het scenario gekozen dat het meest aansluit bij de huidige situatie.
dit is het startscenario.
- ... worden wensen en behoeften in kaart gebracht.
wat wil de school (nog) bereiken met cultuureducatie?
- ... wordt het scenario gekozen dat het meest aansluit bij de gewenste situatie.
dit is het ambitiescenario.

De ontwikkeling wordt vastgelegd in een trajectdocument

CultuurCompaan biedt de scholen:

- Advies en begeleiding op maat in de ontwikkelstappen om vanuit het startscenario te komen tot het ambitiescenario.
- De mogelijkheid tot deelname aan programma's en regelingen.
- Cofinanciering.

Scenario A

Komen en gaan

De cultuuraanbieder staat centraal

Visie

De school heeft geen eigen visie op cultuuronderwijs, maar biedt wel verschillende culturele activiteiten aan.

Professionalisering

Eén van de teamleden is contactpersoon, maar is niet als cultuurcoördinator opgeleid en heeft geen taakuren.

Programma

De school kan kiezen uit een divers aanbod van verschillende cultuuraanbieders. Projecten zijn kortdurend, wisselen elkaar steeds af, er is weinig samenhang. Via CultuurCompaan kan de school deelnemen aan vitamineC en de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Samenwerking

De school participeert niet actief in een lokaal netwerk.

(Co)financiering

De school heeft geen geoormerkte budget. CultuurCompaan draagt bij:

- 20% van de kosten per leerling voor deelname aan vitamineC
- Een n.t.b. budget uit de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit

Scenario B

Vragen en aanbieden

De visievorming en de cultuurcoördinator staan centraal

Visie

De school heeft een eigen visie op cultuuronderwijs die is vastgelegd in een actueel cultuurbeleidsplan. De evaluatie ervan wordt jaarlijks in een teamoverleg besproken.

Professionalisering

Er is een opgeleide cultuurcoördinator werkzaam in het team met voldoende taakuren.*

Programma

De school biedt structureel verschillende culturele activiteiten, lessen en/of workshops aan (bijvoorbeeld in de vorm van een menu). Er is hierbij sprake van een beredeneerd, enigszins samenhangend aanbod. Via CultuurCompaan kan de school deelnemen aan vitamineC, de Brede Regeling Combinatiefuncties (kunstprofessionals) en de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Samenwerking

De school neemt actief deel aan een lokaal netwerk.

(Co)financiering

De school heeft geen geormerkt budget. CultuurCompaan draagt bij:

- 20% van de kosten per leerling voor deelname aan vitamineC
- 40% van de kosten voor de inzet van een kunstprofessional
- Een n.t.b. budget vanuit de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit

*advies: meer dan 80 leerlingen: minimaal 40 taakuren / minder dan 80 leerlingen: minimaal 20 taakuren

Scenario C

Leren en ervaren

Het schoolteam en de samenwerking staan centraal

Visie

De school heeft haar eigen actueel vastgelegde, schoolspecifieke visie op cultuuronderwijs. Er is structureel teamoverleg over cultuuronderwijs.

Professionalisering

De opgeleide cultuurcoördinator speelt een centrale rol bij de vormgeving van het cultuuronderwijs op de school en wordt bijgestaan door een werkgroep.

Programma

Het cultuuraanbod wordt onder regie van de school samengesteld, rekening houdend met de expertise van het eigen team en de culturele omgeving. Via CultuurCompaan kan de school deelnemen aan vitamineC, de Brede Regeling Combinatiefuncties (kunstprofessionals) en de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Samenwerking

De school werkt samen met haar directe (culturele) omgeving aan cultuuronderwijs.

(Co)financiering

De school heeft structureel budget beschikbaar. CultuurCompaan draagt bij:

- 20% van de kosten per leerling voor deelname aan vitamineC
- 40% van de kosten voor de inzet van een kunstprofessional
- Een n.t.b. budget vanuit de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit

Scenario D

Eigenaarschap en integratie

Het borgen en verankeren staat centraal

Visie

De school heeft een eigen visie die is vastgelegd in een actueel beleidsstuk, dat is geïntegreerd in het schoolplan. De school werkt aan het cultureel zelfbewustzijn van de leerling. Er is meerdere keren per jaar teamoverleg over cultuuronderwijs.

Professionalisering

De opgeleide cultuurcoördinator heeft een centrale rol in de verankering van het cultuuronderwijs op school en wordt bijgestaan door een werkgroep en het team.

Programma

Cultuuronderwijs wordt ingezet vanuit een doorlopende leerlijn met verticale en/of horizontale samenhang*. Via CultuurCompaan kan de school deelnemen aan vitamineC, de Brede Regeling Combinatiefuncties (kunstprofessionals) en de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Samenwerking

De school voert haar eigen cultuuronderwijs uit en gebruikt aanbod en expertise van externe partners om eigen doelen te bereiken.

(Co)financiering

Het budget is opgenomen in de meerjarenbegroting van de school. CultuurCompaan draagt bij:

- 20% van de kosten per leerling voor deelname aan vitamineC
- 40% van de kosten voor de inzet van een kunstprofessional
- Een n.t.b. budget vanuit de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit

*verticale leerlijn: vanaf groep 1 t/m 8, horizontale leerlijn: aansluiting op andere vakken

Cultuuronderwijs met hoofd, hart en handen

Colofon

Redactie

Cécile Cooijmans

Milou Schneijdenberg

Lay-out

MeerMerk Communicatie

Contactgegevens

CultuurCompaan

Kerkstraat 1

4701 HT Roosendaal

info@cultuurcompaan.nl

www.cultuurcompaan.nl

0165 745 820

CultuurCompaan is een vaste partner binnen het Roosendaalse Cultuurcluster

©CultuurCompaan 2021